ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 5 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 49 Sâmbătă 19 Februarie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

O MAI BUNĂ ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ

Măsurile ce s'au luat în ultimul timp pentru o mai bună funcționare a aparatului de stat administrativ au fost mai de mult propuse de noi, dar ele n'au putut fi puse în aplicare din cauza lipsei de inițiativă, de curaj și de răspundere a guvernanților.

In loc să se limiteze numărul funcționarilor publici, după nevoile serviciilor, s'a sporit numărul lor, creîndu-se biurocratismul parazitar și costisitor.

Funcționarii merituoși și conștiincioși, copleșiți numericește de elementele nepregătite, sau chiar incapabile să îndeplinească serviciile ce li s'au atribuit, nici ei n'au mai putut să satisfacă cerințele publice și să înlăture efectele nenorocite ale biurocratismului complicat și formalist.

In deosebi administrația noastră a suferit, atât din cauza inflației personalului, cât și din cauza absenței unei discipline riguroase, care să asigure un randament de muncă mai mare și prestigiul necesar funcționarilor.

Cum era să se realizeze un randament mai mare de muncă, când toate ministerele și instituțiile statului au introdus după război vacanțe la dese intervale de timp, prin stabilirea „punților" între sărbătorile religioase, dar nelegale, fără să se țină seamă de interesele publice și particulare?

Și cum putea să se asigure prestigiul funcționarilor statului, dacă biurourile autorităților erau transformate adeseaori în mici cluburi politice, sau în cafenele, unde pătrundeau cu ușurință oamenii de afaceri, dar foarte greu cetățenii cuviincioși ce nu reclamau decât drepturile lor?

De aceea, suprimarea diurniștilor; interzicerea discuțiilor politice în interiorul autorităților publice, desființarea „punților" și micșorarea numărului sărbătorilor nelegale, precum și introducerea unei discipline mai severe în biurouri, sunt măsuri bine chibzuite, care vor asigura un randament mai mare de muncă și prestigiul de care are nevoe funcționarul ce trebue să fie totdeauna în serviciul statului și al cetățenilor.

Noul guvern austriac

Marea cuvântare pe care d. Adolf Hitler o va ține la 20 Februarie ne va lămuri complet asupra conținutului și rezultatelor întrevederii dela Berchtesgaden. Pentru moment însă, noua formație a guvernului austriac îndreptățește prevederile noastre, dovedindu-ne că în întrevederea dintre d-nii Hitler și Schusschnigg s'a menținut regimul de compromis, creiat în raporturile austro-germane, de convenția din 11 Iulie 1936. Führerul va reafirma de sigur la 20 Februarie politica germană actuală de respectare a independenței austriace. Eri d. Schusschnigg, prin formarea noului său guvern, a dat în schimb satisfacție cererilor germane de a se asigura participarea la guvernul austriac a național-socialismului prin introducerea în noul cabinet a câtorva elemente naziste sau pangermaniste.

D. Schuschnigg, care rămâne cancelar și ministru al apărării naționale, a ținut să formeze un guvern de destindere și de conciliere, care să mențină însă în acelaș timp — în toată măsura posibilului — politica actuală a Austriei.

D. Guido Schmidt, până astăzi subsecretar de stat la externe, devine ministru al afacerilor străine. Este indiciul că nici o schimbare nu s'a produs în politica externă a republicii federale. Viena va continua să mențină politica transacțională, care asigură azi independența Austriei și echilibrul ei intern, pe deoparte prin aplicarea acordului cu Germania, pe de altă parte prin executarea protocoalelor de la Roma. Roma și Berlinul rămân deci axa în jurul căreia va gravita în viitorul apropiat politica străină a Austriei.

Nu se poate însă tăgădui că noua formație a guvernului dovedește o orientare mai pronunțată spre Berlin. In această privință sunt de reținut numele d-lor Seiss-Inquart, care este însărcinat cu conducerea ministerului de interne și a d-lui Glaise Horstenau, care intră în cabinet ca ministru fără

Cancelarul SCHUSCHNIGG

portofoliu. Cel dintâi este cunoscut pentru simpatiile sale național-socialiste, cel de-al doilea a mai făcut parte din guvernul d-lui Schus-

(Continuare in pagina 2 a)

REGINA ELISABETA - Mama răniților

— 22 de ani dela moartea Ei —

Copleșiți de talazul evenimentelor, care, dela război încoace, se țin lanț, îngrămădind deasupra noastră griji și tot mai doboritoare neliniști, foarte rar și foarte anevoe mai putem găsi răgazul unei clipe de reculegere, în care gândurile noastre smerite să se îndrepte spre cei cari au ctitorit din plinul puterilor lor la închegarea rosturilor noastre de națiie și de stat organizat.

Duhul greu al uitării și al ingratitudinei s'ar părea că s'a lăsat și peste aminnu a fost pe teritoriul României victima nici unui atentat.

D. Butenko nu se mai află în țară și, așa cum rezultă din declarația sa trimisă ministerului de afaceri străine, d-sa a părăsit teritoriul român din proprie voință".

Declarațiile făcute ziarului „Giornale d'Italia"

Roma, 16 (Rador). — *Agenția „Stefani" transmite:*

Sub titlu pe opt coloane „Misterul Butenko desvăluit: el a sosit la Roma", „Giornale d'Italia" publică declarații făcute de fostul însărcinat cu afaceri al Uniunii Sovietelor la București, Butenko, și un articol al acestuia.

In declarațiile sale Butenko spune între altele:

Am frecventat cursurile universitare și m'am dedicat jurnalismului. Dar viața din Rusia, tot mai crudă și mai chinuită, a creat în sufletul meu teama și dorința de evadare. Am înțeles însă că niciodată nu voi putea părăsi Rusia în calitatea mea de publicist. De aceea m'am pregătit pentru cariera diplomatică.

In 1935 am intrat în școala superioară de diplomație din Moscova. Când am terminat școala, mi s'a dat un post la pavilionul sovietic al Expoziției Internaționale din Paris. Aci, în contact cu civilizația, mi-am dat seama de cum stau lucrurile în Europa. Am constatat că toate statisticile asupra marilor realizări comuniste, expuse în Pavilionul sovietic, erau false. Am constatat prăpastia adâncă ce separă lumea civilizată de lumea acelora cari trăesc în țări barbare și artificiale ca Rusia Sovietică. Aceste impresii profunde, cari au revoluționat spiritul și inima mea, au devenit și mai adânci în cursul călătoriilor mele în Polonia, Germania și Belgia.

Dela Paris am fost chemat la Moscova pentru a fi pregătit să conduc legația sovietică din București, în calitate de însărcinat cu afaceri, atunci când ministrul Ostrowski va fi părăsit capitala României. De îndată ce am sosit la București, am avut senzația precisă că sunt supravegheat de agenții sovietici ai G. P. U.-ului.

In același timp am aflat că la Moscova se luau informații asupra trecutului meu și că se descoperise că

T. BUTENKO

la vârsta de 14 ani luasem parte la o mișcare naționalistă, atunci când armata generalului Wrangel înainta în Rusia Meridională.

Așteptam sosirea la București a soției și a fetiței mele de 6 ani, dar am aflat că ele fuseseră reținute la Leningrad și că nu puteau să plece. (Astăzi ele sunt desigur arestate). Am avut senzația precisă că viața mea este amenințată.

A. S. Regală Principesa Elisabeta la serata de gală de Marți, în mijlocul ofițerilor regimentului 1 vânători de gardă al cărui comandant este

Misterul Butenko s'a lămurit

Insărcinatul cu afaceri al Rusiei la București s'a refugiat la Roma

Ministerul de justiție a dat aseară următorul

COMUNICAT

„In urma cercetărilor întreprinse de instanțele judiciare din Capitală s'a stabilit în mod neîndoios că d. Theodor Butenko, însărcinatul cu afaceri al U. R. S. S. în România,

Aviatori sovietici fugiți in Estonia

Tallinn, 16 (Rador). — Agenția telegrafică estonă anunță că un avion sovietic, neavând nicio armă pe bord, a aterisat aseară în Estonia meridională.

Cei doi aviatori, ambii ofițeri, au declarat că au fugit cu avionul din Uniunea sovietelor.

FILME

— In sfârșit, soții noștri au scăpat de politică... Trebue să fim foarte mulțumite.

— Eu abea acum pot să spun că, după atâția ani, am bărbatul lângă mine... Fie la putere, fie în opoziție, el lipsia de-acasă mai mult timp de cât era prezent... Alegeri generale, județene, comunale, parțiale, câte și mai câte... Pentru fiecare din ele, întruniri, comitete, călătorii și staționări în provincie, ședințe de zi și de noapte, banchete, nunți și botezuri, îmi văjie capul de ele și acum!... Zilnic la club, la șefi... Copiii îl vedeau și mai puțin de cât mine... Școala, culcatul de vreme, sculatul de dimineață, masa la alte ore... Căsnicia noastră ajunsese ceva artificial...

— Așa în cât, putem să ne considerăm în luna de miere!

— Cât aș da să fie cât mai lungă!

— Și el tot așa?

— Și da și nu... Lui îi trebue o perioadă de tranziție... de dezintoxicare... Atâta politică, atâta electoralitate nu se elimină ușor... Il simt când respiră, ca și cum ar fi scăpat de un coșmar teribil; când scăpând un suspin discret, privindu-și ceasornicul la orele de club, de comitet și de...

— Și de alte multe absențe pentru care politica era un simplu pretext... Cel puțin de-al meu n'am nicio îndoială... Poate chiar că acestei cauze se datoresc suspinele discrete...

— Se poate... Schimbările radicale sunt ca trecerile prea brusce dela cald la rece... Voi încerca să-l sugestionez că se poate face politică și de unul singur..., că prin urmare poate să iasă și singur, închipuindu-și că se duce la ședințele de odinioară — dar, bine-înțeles, numai la unele, nu la toate...

Don José

RITMUL NOU

de I. VION

Deseori ni se aduce nouă, modești creștători ai cotidianului pe răbojul vremii, învinuirea le a fi negativiști în acțiunea noastră, de a critica fără a da soluții, de a dărîma, fără să construim. In general e o greșală de optică în ce privește rolul presei.

Noi suntem duhovnicii publicului. Către noi se îndreaptă plângerile, noi ascultăm păsurile mulțimei, noi dezvăluim relele pe cari le-am constatat a fi îndreptățite.

Semnalând efectele ce se resimt, noi arătăm cauzele care le-au provocat. Noi stabilim diagnosticul, dar nu noi suntem chirurgul; stabilim rănile dar nu noi dăm leacul vindecător.

O eră nouă se anunță. Suntem în pragul unor vremuri noui, pe cari le-am cerut și le-am așteptat.

Chemarea maselor populare la viața politică, prin votul obștesc, a dus la o deslănțuire de pasiuni, la o întrecere demagogică de promisiuni irealizabile, cari ne-au împins la trista situație de azi.

Sistemul inaugurat după război de politicianii cari dădeau preponderență electoralului a dus din nefericire la o diminuare a prestigiului conducerii, măcinând încrederea poporului în partidele cari nu vorbeau de interesele lui decât în vremea alegerilor, la întruniri electorale.

De sute de ori, de mii de ori am arătat oamenilor noștri politici că prin orbirea lor, prin excesiva și exclusiva atenție pe care o dădeau electoralului, dărîmau singuri, întocmai ca personajul legendar, stâlpii templului intereselor generale.

Liniștea orașelor și mai ales a satelor a fost sfâșiată de vrajba politicianistă; banii țării, în largă măsură erau destinați satisfacerii clientelei cluburilor politice; metoda de selecționare a elementelor de conducere era stabilită esclusiv de aceste cluburi.

Faptele sunt cunoscute, dovedite, controlate; nu mai e nevoe să mai insistăm.

Răul a fost identificat, diagnosticul a fost stabilit; să vedem ce leacuri se vor administra țării spre a se îndrepta relele.

Nu suspectăm intențiile nimănui, dar nu poate nimenea socoti drept o „reînnoire", o „viață nouă", începutul unor „vremuri noui"; hotărîrea unora dintre deportamente de a anula toate numirile, detașările și delegațiile făcute dela 29 Decembrie până la 10 Februarie și restabilirea situației dinainte de 29 Decembrie.

Să admitem o clipă — fără nicio intenție jignitoare pentru nimeni — că toate numirile, mutările etc., făcute în intervalul dela 29 Decembrie la 10 Februarie, nu sunt bune și trebue șterse cu buretele. La ce ne întoarcem? La o situație ideală ori la o situație pe care o creiaseră criteriile de selecționare politicianistă, cari au dat faliment azi? Incepem o eră nouă, cu oameni vechi, selecționați după învechita metodă electorală? Am constatat că starea pacientului e gravă din cauza abuzului de „electoral", iar după ope-

(Continuare in pagina 2-a)

Limba noastră

Manualele de istorie

Limba franceză a atins desăvârșirea, fiindcă scriitori ca Balzac, Pascal, Bossuet, Corneille, Racine, Boileau, Molière, La Fontaine, au urmat poruncile lui Malherbe în arta scrisului.

Care sunt aceste porunci? „Curăția limbii, *război împotriva neologismelor, război împotriva cuvintelor de ORIGINA STRAINA, a vorbelor tehnice* sau *grosolane*, folosirea unui *graiu curat francez*, mijlociu între limba societății alese și a poporului din Paris. Isgonirea tuturor ismenelelor și falselor eleganțe de stil. *Căutarea cuvântului potrivit și rânduirea logică a frazei. Alungarea fără cruțare a tot ceeace în gândire sau în vorbă e pornire nesănătoasă, trăsnaie* — sforțare să pari altfel decât toată lumea. Muncă dârză ca să dai tot ce ești în stare să dai mai bun". (*Malherbe*, Revue des Deux Mondes 1 Februarie 1938).

La noi ce se face? Dela război încoace scrisul, început pe mâini nepricepute, a ajuns o rușine. Sub cuvânt că limba „evoluează", toți analfabeții o îmbâcsesc cu neologisme, cu împrumuturi străine, cu vorbe tehnice și grosolane. E o întrecere, care mai de care să-și dea pe față o gândire bolnavă să spună cuvinte fără șir și fără înțeles de crezi că abia a eșit din țigănie ori din balamuc. Iar manualele de școală, în goană parcă după tot ce e josnic și urât, aleg „bucățile literare" ale celor ce aiurează mai mult și învață pe școlari că din aceștia unii sunt „mari romancieri", alții „mari poeți" alții „mari critici", alții „mari" de toate: și romancieri și poeți și critici.

Dar învățătura rea nu o găsești numai în cărțile de română.

Iată, am în fața mea un raport al d-lui V Păcală, inspector general secundar, raport în care se cercetează manualele de istorie, aprobate pentru școalele secundare.

In cele mai multe din aceste manuale, spune d. V. Păcală, „erorile istorice, imperfecțiunile și scăpările din vedere *sunt fără număr... Expresiile și construcțiile improprii abundă...* Regele Epirului e numit și Pyrrhos și Pyrhus și Pyrus și Pirrus și Pirh... Noi Românii *nu suntem deplin conștienți de valoarea tezaurului ce purtăm în noi*, nu prețuim și nu cultivăm îndeajuns valorile specifice ale neamului și *nu avem în măsura cuvenită cultul misiunii noastre istorice și culturale.* Trăim — de ce ne-am feri s'o mărturisim — *ca niște sateliți ai Apusului...* Elevii zilelor noastre... *nu cunosc cu adevărat măreția și sbuciumul vremilor trecute...*".

Trăim laolaltă cu atâtea naționalități.

Ce fac ele? „...Maghiarii, Bulgarii, Sârbii, Germanii, spune d. V. Păcală, laudă și glorifică cu fiecare prilej pe corifeii neamului lor, preamăresc triumfurile politice și culturale ale înaintașilor".

Ce facem noi? „In mai toate cărțile de istorie pentru cursul secundar și primar se găsește scris că Petru Rareș a fost fiul natural al lui Ștefan cel Mare. Și de teamă ca nu cumva să le scape elevilor înțelesul cuvântului: „fiu natural" și origina nelegitimă a Domnului, mulți dintre dascăli se întrec în a da lămuriri cât mai amănunțite și chiar picante despre legăturile ce le-a avut Domnul cu femei din popor, în special cu Rareșoaia, cunoștințe ce se înfig atât de adânc în mintea elevilor, încât chiar atunci când nu mai știu nimic din viața și faptele Voevodului, ei știu totuși să spună, fără sminteală, că a fost fiu din flori al lui Ștefan... Ei toți (profesorii) nu-și dau oare seama că, prezentând pe Ștefan cel Mare ca pe orice craidon supus păcatelor lumești, compromit tocmai acele sentimente ce au datoria să le cultive?"

După aceste vorbe ale d-lui inspector V. Păcală, ce mai putem spune noi?

Toate merg mână în mână.

Ne-am bătut și ne batem joc de limbă, fără să vedem că vorba strâmbă, strâmbă mințile și șubrezește simțimântul de frăție între cei cari nu se mai pot înțelege. Am rupt-o cu trecutul. Se vorbește cu dispreț de oameni cari. Câți profesori de română și de istorie au *Cronicele*... *Tesauru de Monumente istorice* al lui Papiu Ilarianu? Câți *Istoria critică a Românilor* și *Cuvente den Bătrâni*? Câți știu că Miron Costin e „cel dintâi poet-cărturar" al nostru? Câți au citit „stihurile" lui: *„Viața lumei?* — „stihuri" din care „se înțeleg deșertările și nestătătoare lucrurile lumei":

Norocul la un loc nu stă,
Intr'un ceas schimbă pasul.
Anii nu pot aduce
ce aduce ceasul.

S'au făcut chiar încercări îndrăsnețe să ni se mânjească toți idolii: Eminescu un desmățat, Alecsandri „comod și plăpând", cu poesia lui „biată umbră firavă și nevinovată". „Poet adevărat" despre care „e o fericire să scrii" e d. Camil Baltazar, ne spune profesorul Panayotis Perpessicius.

Atunci, ce să ne mirăm că se întunecă și figura lui Ștefan cel Mare, acel „aprig, pururea spre lucruri de vitejie", fiindcă „inimile mari, mari lucruri râvnesc"?

T. PISANI